

ČESKÁ ŠKOLNÍ INSPEKCE

Oblastní pracoviště

Ústí nad Labem

Inspekční zpráva

Základní umělecká škola Teplice

Chelčického 4, 415 01 Teplice

Identifikátor školy: 600 002 811

Termín konání orientační inspekce: 5. – 7. března 2001

Čj.	083 95/01-4017
Signatura	of5ku217

CHARAKTERISTIKA ŠKOLY

Základní umělecká škola (ZUŠ) Teplice byla založena v roce 1926. Od 1. ledna 1993 pracuje jako příspěvková organizace s právní subjektivitou. Zřizovatelem ZUŠ je Okresní úřad, referát školství, Husitská 1071, 415 01 Teplice. Poslední rozhodnutí o zařazení školy do sítě škol, předškolních zařízení a školských zařízení bylo vydáno Ministerstvem školství mládeže a tělovýchovy dne 23. 1. 1999 pod čj. 35 506/98-21. Z podkladové dokumentace předložené ředitelem školy vyplývá, že školu navštěvuje celkem 872 žáků přípravného studia, prvního a druhého stupně základního studia a studia pro dospělé, v hudebním (HO), výtvarném (VO) a tanečním (TO) oboru. Vyučování je zajišťováno čtyřiceti učiteli, z toho je dvacet interních. Ostatní pracují ve vedlejších pracovních poměru nebo na dohodu o pracovní činnosti. Výuka VO a TO probíhá na odloučeném pracovišti v Alšově ulici.

HODNOCENÍ KVALITY VZDĚLÁVÁNÍ

Hudební obor

V HO bylo navštíveno celkem čtrnáct hodin v předmětech hra na klavír, housle, kytaru, zobcovou flétnu a dále v předmětech pěvecká hlasová výchova, přípravná hudební výchova (PHV), hudební nauka (HN) a komorní hra v různém nástrojovém obsazení. Součástí inspekce byla i návštěva krajského kola soutěže ZUŠ v komorní hře, které se konalo v Mostě.

Plánování učiva je v individuální výuce prováděno formou studijních plánů, které jsou součástí třídních knih. Většina učitelů má stanoveny konkrétní cíle, které se promítají i do výběru studijního notového materiálu, v souladu s osnovami pro HO ZUŠ. Časová dotace jednotlivých předmětů odpovídá učebním plánům pro ZUŠ vydané MŠMT ČR dne 26. června 1995 pod čj. 18.418/95. Pokud to dovolují provozní podmínky, mají žáci nižších ročníků dělené hodiny (s docházkou dvakrát týdně). Dotace jednotlivých předmětů se pohybuje spíše na spodní hranici stanovených limitů, což omezuje např. v oddělení klávesových nástrojů častěji zařazovat do výuky čtyřruční hru, hru z listu a improvizaci.

V odděleních dechových a smyčcových nástrojů jsou vyučovány různé forem komorní a souborové hry. Tato činnost je pravidelná, v souladu s učebními plány. Také docházka žáků 1. – 5. ročníku I. stupně do HN je vedením školy důsledně sledována.

V HO zajišťuje výuku celkem 34 učitelů s vysokou úrovní odborné a pedagogické způsobilosti. Pouze 2,5 % z celkového počtu hodin odučených týdně je vyučováno bez odborné a pedagogické způsobilosti. Tito vyučující studují teplickou konzervatoř a v ZUŠ získávají první pedagogické zkušenosti. Vedení školy předpokládá, že po ukončení studia budou na škole působit v řádném pracovním poměru.

Hlavní budova ZUŠ, která slouží HO je umístěna v klidové zóně města. Učebny pro individuální nástrojovou výuku jsou dostatečně prostorné a jejich vybavení umožňuje plnit deklarovaný vzdělávací program v plném rozsahu. Jsou vybaveny jedním až dvěma, převážně staršími klavíry. Postupná inovace těchto nástrojů není v současné době z finančních důvodů možná a proto vedení školy věnuje mimořádnou pozornost především jejich pravidelné údržbě a ladění. HO má k dispozici vlastní koncertní sál.

Poněkud stísněnějším prostorem disponuje společná učebna PHV a HN, což do určité míry limituje výběr používaných forem výuky, např. omezuje použití pohybových her. Také vybavení školním nábytkem vyhovuje spíše žákům nižších ročníků.

Umístění pomůcek (od lehkoovladatelných rytmických nástrojů, až po video a audiotechniku) umožňuje jejich operativní používání, což bylo i v průběhu hospitace inspekcí potvrzeno.

Struktura sledovaných hodin odpovídala výukovým cílům. Vyučující velmi pečlivě sledovali hru žáků v porovnání s notovým zápisem a bezprostředně reagovali na zjištěné nepřesnosti a odchylky. Veškeré informace byly žákům předávány přiměřeně k jejich věkovým zvláštěm a specifickým podmínkám jednotlivých předmětů. Výuka byla dostatečně názorná, zejména při procvičování obtížnějších pasáží nebo nových technických problémů vyučující využívali vlastních ukázek. Částečná nepřipravenost některých žáků na vyučování byla zapříčiněna jarními prázdninami, které v okrese Teplice proběhly v předcházejícím týdnu.

Kvalita vyučujících i konkurenční prostředí, které je na škole vytvořeno větším počtem učitelů jednotlivých oddělení HO, vede pedagogy k neustálému hledání nových, efektivních a pro žáky dostatečně pozitivně motivujících metod a forem vyučování. V každé navštívené hodině vycházeli učitelé z dosavadních znalostí a dovedností žáků. Pochopení zadávaných úkolů bylo bezprostředně ověřováno, jejich kvantitu ovlivňovaly především schopnosti a volní vlastnosti jednotlivců.

Při kontrolách třídních knih byly zjištěny u jednotlivých vyučujících rozdíly v četnosti průběžného hodnocení žáků. Klasifikace však byla objektivní a odpovídala dosahovaným výsledkům.

Komunikace vyučujících s žáky je založena na vzájemné důvěře a snaze o dosažení společných cílů. V hodinách mají žáci dostatečný prostor pro prezentaci vlastních názorů. Vzájemná jednání byla ve všech případech otevřená, nežádoucí projevy v chování nebyly v průběhu inspekce zaznamenány.

Postupové zkoušky se v HO uskutečňují ve všech hlavních předmětech podle požadavků učebních osnov. Při celkovém hodnocení žáků je přihlíženo nejen k momentálnímu výkonu, ale k aktivitě v průběhu školního roku (tj. četnosti vystoupení, účasti v soutěžích apod.). Škola vyvíjí bohatou školní i mimoškolní koncertní činnost, žáci se pravidelně úspěšně zúčastňují soutěží HO ZUŠ.

Vážný zájem o další profesní přípravu je podpořen bezprostřední blízkostí konzervatoře a intenzivními kontakty obou škol při vyhledávání talentovaných žáků.

Hodnocení výsledků vzdělávání vychází z dostupných informací v dokumentaci školy, z vlastního pozorování při hospitacích ve vyučování i v rámci soutěžních vystoupení na úrovni krajského kola. Celkový dojem je příznivě ovlivněn dlouholetou tradicí školy, bohatou mimoškolní uměleckou činností a úspěšností v soutěžích i při profesní přípravě žáků.

Vzhledem ke zjištěným skutečnostem hodnotí inspekce úroveň vzdělávání v HO jako vynikající, s výraznou převahou pozitiv.

Výtvarný obor

V souladu se zařazením do sítě škol se ve VO organizuje výuka přípravného a základního (deset skupin) a rozšířeného (jedna skupina) studia. Celkem 139 žáků vedou tři učitelky, dvě jsou plně odborně a pedagogicky způsobilé, třetí je způsobilá odborně.

Obsah i organizaci vzdělávání určuje Vzdělávací program výtvarného oboru základních uměleckých škol, který byl schválen MŠMT ČR dne 26. dubna 2000 pod čj. 15 865/2000-22 s platností od 1. září 2000. V přípravném a základním studiu postupuje vyučující podle učebního plánu č. 1, 2, 3 varianty A a podle alternativního přístupu č. 1 (Výtvarné vyjadřování v kresbě, malbě, grafice a modelování) a dále podle učebního plánu č. 6 varianty C vyučuje v rozšířeném studiu.

V průběhu inspekční činnosti byla kvalita vzdělávání hodnocena na základě pěti hospitací v tříhodinových lekcích přípravného a základního studia, zápisů realizované výuky v třídních

knihách, posouzením návaznosti učiva, porovnáním učebních plánů s rozpracovanými tematickými plány, posouzením práce předmětové komise a prohlídkou výtvarných prací žáků. V hodinách byly sledovány cíle, obsah učiva, prostor pro činnost žáka, jeho motivace, následná aplikace poznatků, vzájemná komunikace a materiální podmínky realizace výuky.

Předložené tematické plány jsou dostatečným způsobem rozpracovány do jednotlivých postupných kroků výtvarných řad a projektů. Stanovené náměty respektují věkové složení i odlišnosti vyučovaných skupin.

VO je spolu s TO umístěn na odloučeném pracovišti v Alšově ulici, dosti vzdáleném od hlavní budovy školy. Ve vestibulu budovy jsou vystaveny kvalitní žákovské práce. VO má vyčleněny dvě dostatečně velké učebny, dvě místnosti jako sklady a jednu, která slouží jako šatna. Z hlediska provozu není toto uspořádání příliš optimální. Místnosti používané převážně jako zázemí by bylo vhodné specializovaně využít například k výuce grafiky, modelování nebo ke studijní práci podle skutečnosti.

Učebny určené k vyučování jsou vybaveny dostatečným počtem prostorných stolů, jsou světlé a svým charakterem inspirativní. Základní výtvarné pomůcky mají žáci vlastní, ostatní potřeby poskytuje škola. K dispozici jsou grafické lisy, vypalovací keramická pec i hrnčířský kruh. Vzhledem ke vzdělávacímu programu jsou prostory a vybavenost oboru dostačující.

Plošné výtvarné práce nejsou zatím přehledně archivovány, obor má však vedenu dobrou fotodokumentaci zdařilých realizací.

Předepsaná třídní dokumentace je v souladu s požadavky na ni kladenými. Počty žáků zapsané v třídních knihách se blíží k horní povolené hranici, věkové složení jednotlivých skupin není příliš široké, a proto ještě umožňuje individuální vedení, cílený rozvoj výtvarného cítění a tvořivého myšlení.

Na začátku hospitované lekce v přípravném ročníku vyučující logicky vycházela z práce v předchozích hodinách. Motivovala žáky řízeným rozhovorem k dalšímu řešení zadání. Plně respektovala každého žáka v hledání nejvhodnějšího řešení a podněcovala i jeho souvislé slovní vyjadřování. Dítětem viděná nebo zprostředkovaná skutečnost se pak v dostatečné míře odrážela v následné výtvarné realizaci.

Výtvarné práce žáků základního studia byly na různém stupni rozpracovanosti. V podstatě byly pokračováním celoroční výtvarné řady motivované „Mořskou říší“. Někteří žáci vytvářeli kresebné fantazijní návrhy a připravovali štočky pro hlubotiskové grafické listy. Dokončené práce, které postupnými kroky směřují k poznávání zadání z různých aspektů, jsou na velmi dobré řemeslné úrovni, avšak trochu se z nich vytrácí dětský výraz a osobitost jedince.

Všechny zhlédnuté lekce charakterizovala vstřícná atmosféra, zvláště v průběhu přípravného studia inspekce zaznamenala přirozenou zvědavost a nezvykle bohatou komunikativnost vyučovaných žáků. Přirozený projev obou vyučujících vedl žáky k aktivnímu zapojení do procesu učení a odpovídal věku vyučované skupiny.

Stanovené výchovně-vzdělávací cíle byly ve sledovaných vyučovacích jednotkách splněny.

Kvalitu vzdělávání výtvarného oboru hodnotí inspekce jako průměrnou.

Celkové hodnocení kvality vzdělávání

Celkově hodnotí ČŠI kvalitu vzdělávání ve sledovaných oborech jako velmi dobrou.

HODNOCENÍ KVALITY ŘÍZENÍ

Plánování

Z hlediska dlouhodobého i střednědobého plánování vychází vedení školy z analýzy současného stavu, reaguje na požadavky rodičovské veřejnosti a má stanoveny priority. Respektuje stávající počet a složení pedagogického sboru i materiálně-technické podmínky ve dvou poměrně od sebe vzdálených pracovištích. Při plánování a následné realizaci se snaží rovnoměrně zohledňovat všechny tři vyučované obory. Například od předchozí inspekční návštěvy se zlepšily prostorové podmínky výtvarného oboru.

Roční plán školy je připravován na základě předpokládané školní i mimoškolní činnosti jednotlivých oborů a je průběžně, podle potřeby, aktualizován. Většina pedagogických pracovníků, podle vyjádření ředitelky školy, možnosti dávat podněty a připomínky k plánování nevyužívá. Jednotlivé akce, s konkrétními termíny a zodpovědností, obsahují dílčí, měsíční plány, které jsou dispozici ve sborovně školy.

V ZUŠ jsou vyučovány obory v souladu se zařazením do sítě škol, nabídka individuální volby vzdělávání je dána možnostmi školy. Plánování výchovně-vzdělávacího procesu vychází z písemně rozpracovaných učebních osnov jednotlivých oborů. Tematické plány hospitovaných kolektivních předmětů i individuální studijní plány pro výuku hry na hudební nástroje byly inspekci řádně předloženy.

Inspekce považuje plánování za funkční, vyhovující potřebám školy a hodnotí jeho úroveň jako velmi dobrou.

Organizování

Vedení školy tvoří kromě ředitelky nestatutární zástupkyně (ekonomka ZUŠ), která kromě hospodaření zodpovídá za provozní pracovníky.

Poradními orgány jsou pedagogická rada a předmětové komise, sestavené podle jednotlivých oborů školy a v HO podle jednotlivých oddělení.

Kompetence zaměstnanců školy vyplývají z jejich pověření. Jednotlivé kategorie pracovníků mají stanoveny pracovní náplně, provoz školy se řídí organizačními řády pro zaměstnance i pro žáky. Všechny tyto dokumenty jsou funkční, odpovídající stávajícím podmínkám.

Školou je vedena předepsaná dokumentace upravující organizaci výchovně-vzdělávací činnosti.

Vnitřní informační systém je založený na pravidelném kontaktu vedení školy s jednotlivými pracovníky. Zásadní informace jsou předávány na poradách, v písemné podobě jsou k dispozici ve sborovně školy.

Vnější informační systém využívá všech možností styku s rodiči i s širokou veřejností, kromě žákovských sešitů a osobního kontaktu, ke kterému slouží v HO i pravidelné žákovské přehrávky, je k prezentaci školy využíván regionální tisk a rozhlas. Stěžejní akce jsou plakátované.

Výroční zprávy školy dokumentují bohatou školní i mimoškolní činnost ZUŠ. Vzhledem k lázeňskému provozu se škole nabízí poměrně více příležitostí k obohacování kulturně-společenského života města.

Inspekci je hodnocena kvalita organizování jako velmi dobrá.

Vedení a motivování pracovníků

Ředitelka se snaží při řízení uplatňovat demokratické přístupy a operativně řešit provozní

problémy školy osobním jednáním s podřízenými pracovníky. Její styl řízení navazuje na plánování a kontrolu, je dostatečně pružný a funkční, využívá v přiměřené míře tvořivost a iniciativu pracovníků školy.

Řada učitelů (jedná se o především o externí učitele, členy Severočeské filharmonie nebo pedagogy Konzervatoře Teplice) využívá svých zkušeností z praktické umělecké činnosti ve prospěch školy.

Za uvádění začínajících učitelů do pedagogické praxe zodpovídají především vedoucí oborů, nebo předmětových komisí HO.

Kritéria pro přiznávání odměn a osobního hodnocení jsou zaměstnancům školy známa. Morální hodnocení formou pochval a poděkování je veřejné, na poradách. Sebehodnocení provádějí vedoucí oborů a předmětových komisí za svůj úsek, jednotliví učitelé písemně za každé čtvrtletí. Tyto materiály slouží vedení školy jako podklady pro přípravu porad.

Inspekce hodnotí úroveň vedení a motivování jako vynikající

Kontrolní mechanismy

Kontrola v ZUŠ Teplice je prováděna v souladu s rozdělením kompetencí vedoucích pracovníků.

Kontrolní činnost ředitelky školy je kromě kontroly dokumentace vyučujících zaměřena především na sledování a hodnocení výchovně-vzdělávacího procesu formou hospitací v jednotlivých vyučovacích hodinách (cca 35 za rok) a účastí na přehrávkách a dalších akcích školy (cca 50 akcí). Z uskutečněných hospitací jsou prováděny interní zápisy, obsahující popis sledované hodiny i kvalifikované závěry. Způsob jejich projednání s vyučujícími závisí na rozsahu zjištění. Poznatky z hospitací slouží jako podkladový materiál pro jednání pedagogické rady.

Vedoucí předmětových komisí mají právo hospitací. Doporučeny jsou i vzájemné hospitace vyučujících, které jsou zdokumentovány podpisem hospitujícího v třídní knize. Forma vzájemných hospitací byla zaznamenána především v klavírním oddělení. Ke kontrole výsledků výchovně-vzdělávací práce slouží vlastní evaluační nástroje např. testy používané v HN, ale i organizování soutěží a přehlídek.

Pro kontrolu a evidenci pracovní doby zaměstnanců školy slouží kniha příchodů a odchodů umístěná ve sborovně. Kontroly ze strany finančních orgánů, sociálního zabezpečení i školského úřadu jsou pravidelné.

Inspekce hodnotí kvalitu kontrolních mechanismů jako vynikající.

Hodnocení kvality řízení

Jednotlivé úseky řízení jsou na velmi dobré úrovni, plánování je dostatečně promyšlené, organizace vyučování odpovídá obecně závazným právním předpisům. ČŠI hodnotí kvalitu řízení jako velmi dobrou.

DALŠÍ VÝZNAMNÁ ZJIŠTĚNÍ

Významnější ocenění VO:

- cena UNICEF,
- Cena Itálie,

- účast v národním kole celostátní přehlídky výtvarných oborů.

VÝČET DOKLADŮ, O KTERÉ SE INSPEKČNÍ ZJIŠTĚNÍ OPÍRÁ

- Rozhodnutí o zařazení do sítě škol, předškolních zařízení a školských zařízení (MŠMT ČR č.j. 35 506/98-21, ze dne 28. 1. 1999),
- Zřizovací listina vydaná Školským úřadem Teplice dne 11. prosince 1992,
- třídní knihy pro skupinové vyučování – školní rok 2000/2001,
- třídní knihy pro individuální výuku hudebního oboru – školní rok 2000/2001,
- kmenové výkazy individuálně vyučovaných žáků,
- katalogy o průběhu studia – hudební obor,
- katalogy o průběhu studia – výtvarný obor,
- katalog nastudovaných skladeb,
- protokoly o komisionálních zkouškách – školní rok 1999/2000,
- rozvrhy hodin vyučovaných žáků a předmětů,
- zápisy z jednání pedagogické rady,
- výroční zpráva za školní rok 1999/2000,
- poslední inspekční zpráva čj. 0 0308-9697-251/97 ze dne 10. června 1997,
- hospitační záznamy inspektorů,
- doklady o nejvyšším ukončeném vzdělání pedagogických pracovníků,
- vnitřní směrnice školy,
- kronika školy.

ZÁVĚR

ZUŠ navazuje ve své výchovně-vzdělávací a umělecké činnosti na dlouholeté tradice hudebního školství v Teplicích. V činnosti školy převažují pozitiva, a to jak v oblasti pedagogické, tak i v oblasti řídicí. Tomu odpovídají i celkové výsledky, dokladované úspěchy v soutěžích, v přípravě žáků k dalšímu studiu i při prezentaci školy na veřejnosti.

Na základě provedené orientační inspekce hodnotí ČŠI celkovou úroveň ZUŠ za velmi dobrou.

V průběhu inspekce nebylo zjištěno neefektivní vynakládání finančních prostředků ze státního rozpočtu.

Složení inspekčního týmu a datum vyhotovení inspekční zprávy

Razítko

Školní inspektoři	Titul, jméno a příjmení	Podpis
Vedoucí týmu	Jan Svoboda	v. r.
Člen týmu	PaedDr. Jana Langerová	v. r.

V Jablonci na Nisou dne 30. března 2001

Datum a podpis ředitelky školy stvrzující převzetí inspekční zprávy

Datum převzetí inspekční zprávy: 4. dubna 2001

Razítko

Ředitelka školy	Podpis
Jiřina Němcová	v. r.

Předmětem inspekce bylo dílčí zhodnocení činnosti školy dle § 18 odst. 3, 4 zákona ČNR č. 564/1990 Sb., o státní správě a samosprávě ve školství, ve znění pozdějších předpisů.

Dle § 19 odst. 7 téhož zákona může ředitelka školy podat připomínky k obsahu inspekční zprávy České školní inspekci do 14 dnů po jejím obdržení. Připomínky k obsahu inspekční zprávy jsou její součástí.

Posouzení jevů

Plní, je v souladu	<i>Dodržuje, čerpá účelně, efektivně</i>
Neplní, není v souladu	<i>Nedodržuje, nečerpá účelně, efektivně</i>

Hodnotící stupnice

Stupeň	Širší slovní hodnocení
Vynikající	<i>Zcela mimořádný, příkladný</i>
Velmi dobrý	<i>Výrazná převaha pozitiv, drobné a formální nedostatky, nadprůměrná až spíše nadprůměrná úroveň</i>
Průměrný	<i>Negativa a pozitiva téměř v rovnováze, průměrná úroveň</i>
Pouze vyhovující	<i>Převaha negativ, výrazné nedostatky, citelně slabá místa</i>
Nevyhovující	<i>Zásadní nedostatky, které ohrožují průběh výchovně-vzdělávacího procesu.</i>

Další adresáti inspekční zprávy

Adresát	Datum předání/odeslání inspekční zprávy	Podpis příjemce nebo čj. jednacího protokolu ČŠI
Zřizovatel - příslušný orgán státní správy (samosprávy):	19. dubna 2001	083 124/01-4017

Připomínky ředitelky školy

Datum	Čj. jednacího protokolu ČŠI	Text
		Připomínky nebyly podány